

"Қаржы нарығының жекелеген субъектілерінің бухгалтерлік есепті жүргізуі жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2011 жылғы 1 шілдедегі № 68 қаулысына толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2023 жылғы 27 қарашадағы № 88 қаулысы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2023 жылғы 4 желтоқсанда № 33719 болып тіркелді

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

1. "Қаржы нарығының жекелеген субъектілерінің бухгалтерлік есепті жүргізуі жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2011 жылғы 1 шілдедегі № 68 қаулысына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 7121 болып тіркелген) мынадай толықтырулар енгізілсін:

көрсетілген қаулымен бекітілген қаржы нарығының жекелеген субъектілерінің бухгалтерлік есебін жүргізу жөніндегі нұсқаулық:

мынадай мазмұндағы 17, 18 және 19-тараулармен толықтырылсын:

"17-тарау. Негізгі құрал-жабдықтарды шағын және орта бизнеске арналған халықаралық стандартқа сәйкес есепке алу

158. Негізгі құрал-жабдықтарды сатып алу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) негізгі құрал-жабдықтар келген кезде:

Дт	2410	Негізгі құрал-жабдықтар
Кт	3310	Жеткізушілерге және мердігерлерге қысқа мерзімді кредиторлық берешек;

2) негізгі құрал-жабдықтарды төлеген кезде:

Дт	3310	Жеткізушілерге және мердігерлерге қысқа мерзімді кредиторлық берешек
Кт	1010	Кассадағы ақша қаражаттары
	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары.

159. Негізгі құрал-жабдықтарды басқа негізгі құрал-жабдықтарға айырбастау жолымен сатып алу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) егер қабылданған объектінің әділ құны берілген объектінің құнына тең болған жағдайда:

Дт	2410	Негізгі құрал-жабдықтар (қабылданған объект)

	2420	Негізгі құрал-жабдықтар амортизациясы
Кт	2410	Негізгі құрал-жабдықтар (берілген объект);

2) егер қабылданған объектінің әділ құны берілген объектінің құнынан жоғары болса:

Дт	2410	Негізгі құрал-жабдықтар (қабылданған объект)
	2420	Негізгі құрал-жабдықтар амортизациясы
	1010	Кассадағы ақша қаражаттары
	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары
Кт	2410	Негізгі құрал-жабдықтар (берілген объект)
	6210	Активтерді шығынға жазудан кірістер;

3) егер қабылданған объектінің әділ құны берілген объектінің құнынан төмен болса:

Дт	2410	Негізгі құрал-жабдықтар (қабылданған объект)
	2420	Негізгі құрал-жабдықтар амортизациясы
	7410	Активтерді шығынға жазу бойынша шығыстар
Кт	2410	Негізгі құрал-жабдықтар (берілген объект)
	1010	Кассадағы ақша қаражаттары
	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары.

160. Негізгі құрал-жабдықтар бойынша амортизацияны есептеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт	7490 01	Пайдалану құқығы нысанындағы негізгі құрал-жабдықтардың және активтердің амортизациясы бойынша шығыстар
Кт	2420	Негізгі құрал-жабдықтар амортизациясы.

161. Объектінің немесе негізгі құрал-жабдықтар объектілері тобының құнсыздануы анықталған кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) бастапқы құны бойынша есепке алу әдісін қолданған жағдайда:

Дт	7420	Активтердің құнсыздануынан болған шығыстар
Кт	2430	Негізгі құрал-жабдықтар құнсыздануынан болған залал;

2) қайта бағаланған құн бойынша есепке алу әдісі қолданылған жағдайда объектінің немесе негізгі құрал-жабдықтар объектілері тобының құнсыздануы қайта бағалау бойынша бұрын есептелген резервті ескере отырып жүзеге асырылады:

Дт	7420	Активтердің құнсыздануынан болған шығыстар
	5420	Пайдалану құқығы нысанындағы негізгі құрал-жабдықтарды және активтерді қайта бағалау резерві
Кт	2430	Негізгі құрал-жабдықтар құнсыздануынан болған залал.

162. Негізгі құрал-жабдықтарға қайта бағаланған құн бойынша есепке алу әдісі қолданылған жағдайда, негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау мынадай бухгалтерлік жазбалармен жүзеге асырылады:

1) оң қайта бағалау жағдайында:

Дт	2410	Негізгі құрал-жабдықтар
	2420	Негізгі құрал-жабдықтар амортизациясы
Кт	5420	Пайдалану құқығы нысанындағы негізгі құрал-жабдықтарды және активтерді қайта бағалау резерві;

2) теріс қайта бағалау жағдайында:

Дт	2420	Негізгі құрал-жабдықтар амортизациясы
	5420	Пайдалану құқығы нысанындағы негізгі құрал-жабдықтарды және активтерді қайта бағалау резерві
	7420	Активтердің құнсыздануынан болған шығыстар
Кт	2410	Негізгі құрал-жабдықтар.

163. Негізгі құрал-жабдықтар объектілерін есептен шығару кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт	2420	Негізгі құрал-жабдықтар амортизациясы
	7410	Активтерді шығынға жазу бойынша шығыстар
Кт	2410	Негізгі құрал-жабдықтар.

18-тарау. Қорларды сатып алу және сату кезінде шағын және орта бизнеске арналған халықаралық стандартқа сәйкес есепке алу

164. Қорларды сатып алу кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) қорлар келген кезде:

Дт	1330	Тауарлар

Кт	3310	Жеткізушілерге және мердігерлерге қысқа мерзімді кредиторлық берешек;
----	------	---

2) қорларды төлеген кезде:

Дт	3310	Жеткізушілерге және мердігерлерге қысқа мерзімді кредиторлық берешек
Кт	1010	Кассадағы ақша қаражаттары
	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары.

165. Қорларды сату кезінде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) сатудан түскен табысты тану кезінде:

Дт	1210	Сатып алушылардың және тапсырыс берушілердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі
Кт	6010	Өнім өткізуден және қызмет көрсетуден кірістер;

2) сатып алушылардан төлем алған кезде:

Дт	1010	Кассадағы ақша қаражаттары
	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары
Кт	1210	Сатып алушылардың және тапсырыс берушілердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі;

және бір мезгілде:

Дт	7010	Өткізілген өнімдердің және көрсетілген қызметтің өзіндік құны
Кт	1330	Тауарлар.

19-тарау. Жалақы және басқа да ақшалай төлемдерді төлеу жөніндегі операцияларды шағын және орта бизнеске арналған халықаралық стандартқа сәйкес есепке алу

166. Қызметкерге есеп беруге ақша қаражаттарын беру кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт	1250	Қызметкерлердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі
Кт	1010	Кассадағы ақша қаражаттары
	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары.

167. Ұйымның ішкі құжаттарында белгіленген талаптарға сәйкес дайындалған растайтын құжаттардың негізінде қызметкердің берешегін есептен шығару бойынша мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

Дт	7210	Әкімшілік шығыстар

Кт	1250	Қызметкерлердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі.
----	------	---

168. Ұйымның жалақысын есептеу кезінде мынадай бухгалтерлік жазба жүзеге асырылады:

1) жалақыны есептеу сомасына:

Дт	7210	Әкімшілік шығыстар
Кт	3350	Еңбекке ақы төлеу бойынша қысқа мерзімді берешек;

2) жалақыдан жеке табыс салығын ұстау сомасына:

Дт	3350	Еңбекке ақы төлеу бойынша қысқа мерзімді берешек
Кт	3120	Жеке табыс салығы;

3) міндетті зейнетақы аударымдарын жалақыдан ұстап қалу сомасына:

Дт	3350	Еңбекке ақы төлеу бойынша қысқа мерзімді берешек
Кт	3220	Зейнетақы аударымдары бойынша міндеттемелер;

4) жалақыдан міндетті әлеуметтік аударымдарды есептеу сомасына:

Дт	7220 01	Әлеуметтік салық және әлеуметтік төлемдер бойынша шығыстар
Кт	3150	Әлеуметтік салық (Міндетті әлеуметтік аударымдар);

5) жалақыдан әлеуметтік салықты есептеу сомасына:

Дт	7220 01	Әлеуметтік салық және әлеуметтік төлемдер бойынша шығыстар
Кт	3150	Әлеуметтік салық.

169. Нақты жалақы төленген кезде мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

Дт	3350	Еңбекке ақы төлеу бойынша қысқа мерзімді берешек
Кт	1010	Кассадағы ақша қаражаттары
	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары.

170. Осы нұсқаулықтың 168-тармағына сәйкес ұсталған және есептелген салықтар мен бюджетке төленетін міндетті төлемдерді төлеу кезінде жалақы бойынша мынадай бухгалтерлік жазбалар жүзеге асырылады:

1) жеке табыс салығын төлеу сомасына:

Дт	3120	Жеке табыс салығы
Кт	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары;

2) әлеуметтік салықты төлеу сомасына:

Дт	3150	Әлеуметтік салық

Кт	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары;
----	------	---------------------------------------

3) міндетті зейнетақы аударымдарын төлеу сомасына (әрбір қызметкер бойынша бөлгенде):

Дт	3220	Зейнетақы аударымдары бойынша міндеттемелер
Кт	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары;

4) міндетті зейнетақы аударымдарын төлеу сомасына (әрбір қызметкер бойынша бөлгенде):

Дт	3150	Әлеуметтік салық (Міндетті әлеуметтік аударымдар)
Кт	1030	Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары."

2. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Бухгалтерлік есеп департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Заң департаментімен бірлесіп осы қаулыны Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы қаулыны ресми жарияланғаннан кейін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми интернет-ресурсына орналастыруды;

3) осы қаулы мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Заң департаментіне осы тармақтың 2) тармақшасында көзделген іс-шараның орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Төрағасының жетекшілік ететін орынбасарына жүктелсін.

4. Осы қаулы алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Қазақстан Республикасының
Ұлттық Банкінің Төрағасы*

Т. Сулейменов